

Kémiai diákolimpia

Kedden megkezdődött Veszprémben a XIX. nemzetközi kémiai diákolimpia. A megnyitó ülésen a Vegyipari Egyetem aulájában Stark Antal művelődési tanácsvezető elnök, a vegyipari miniszteriumi államtitkár üdvözölte a 26 országból érkezett résztvevőket. Rövid áttekintést adott a kémiai diákolimpia történetéről. Elmondta, hogy 1968-ban Magyarországon, Csehszlovákiában és Lengyelországban közösen szervezték meg az első diákolimpiát, azt követően minden évben megrendezték. 1970-ben már hét ország, 1975-ben 17, most pedig már 26 ország diákjai vesznek részt a vetélkedőn, az ideiglenes elnöki csapatot Kína és Svájc.

Köszöntötte a diákolimpia résztvevőit Heil Bálint, a veszprémi Vegyipari Egyetem rektora, Maróti Rezső, Veszprém város tanácselnöke és Bodor Endre egyetemi tanár, a XIX. kémiai diákolimpia elnöke is.

Az ünnepélyes megnyitót követően az elméleti feladatok megoldására szerdán, a laboratóriumi gyakorlati versenyre pedig pénteken kerül sor.

Szilberek Jentől köszöntötték

Tartalmas életút, harmincéves oktatói pálya, tudományos munkák sokasága, számtalan, megismerőségi megbízatás: mindez Szilberek Jentől tulajdona. Őt, az egyetemi tanárt, az állam- és jogtudományok doktorát köszöntötték 70 éves születésnapján tegnap, kedden a JATE Állam- és Jogtudományi Karának tanácsorvonaiban. A jogi kar és annak tudományos bizottsága ünnepi ülést tartott tiszteletére. Papp Ignác egyetemi tanár, dékán és Pólay Elemér egyetemi tanár, a bizottság elnöke Emlékkönyvet nyújtott át az ünnepeltnek, amelyben tanulmányokat gyűjtöttek-írtak munkatársai, volt tanítványai.

Szilberek Jentől Erdélyben, Lugoson született pontosan hét évvel ezelőtt. Szegeden járt középiskolába, itt érettségizett és itt avatták doktornak. Tiszafüreden a járási bíróságon lett joggyakorló 1940-ben, majd visszakerült Szegedre, a járási bíróságra, az ítélőtáblán, illetve a Felső Bíróságon lett tanácsjegyző. Egységes bírói ügyvédi vizsgát 1947-ben tett, a következő évben pe-

dig kinevezték járásbírónak Szegeden, 1953-ban a Legfőbb Ügyészségre került, ahol 1954-ben osztályvezető ügyész lett, 1962-től az Igazságügyi Minisztérium bírósági főosztályának helyettes vezetője. Az Elnöki Tanács 1978-ban igazságügyminisztériumi államtitkárrá nevezte ki. 1980-ban az Országgyűlés öt évre a Legfelsőbb Bíróság elnökévé választotta. 1985-ben ugyanígy az újabb ciklusra is. 1972-től nyolc évig ellátta a KGST Állandó Jogi Értekezlete magyar tagozatának elnöki teendőit.

Szilberek Jentől 1958-tól adja elő a polgári eljárásjogi című főkérdéskönyt a JATE jogi karán. Itt 1963-ban (másodállásban) egyetemi docens, 1969-ben egyetemi tanári kinevezést kap. A Munka Erdemrend arany fokozatát 1965-ben és 1971-ben kapta meg, a Szocialista Magyarországi Erdemrendet 1983-ban vehette át. Ezekon kívül még számtalan magas kitüntetés birtokosa.

Munkatársai a tanulmánykötetet nagybecsülésűl és tisztelettel nyújtották át a 70 éves Szilberek Jentőlnek.

Utazás a zöldség körül

"Hát, nézze. En Makkosházán lakom, ami ugyebár egy rendkívül dinamikus fejlődő városrészes. Van itt ez a maszek zöldséges, még nem sikerült kitapasztalnom, milyen naptár, számrendszer, csillaghullás szerint tart nyitva — nem is számítok rá. Aztán amott, arrébb van három vegyesbolt — elég rapszodikus zöldségfelvétel-ellátással. A csoda-abc-ek zöldség színter-kihívó hatással — hol ilyen, hol olyan. A Csongrádi sugárúton gyalog annyira kiesik, hogy inkább betolizok a Diófacsi piacra, a Marx térre vagy a Szent Istvánra. Hát ennyi."

P. Z.-né monológját a többiek sűrű bólogatás kísérik. Kismamak valamennyien, tehát nem a munka után hazafelé beavárlok népes táborához tartoznak. Abban megegyeznek: végül is van ebben a városban minden, csak menni kell érte, és meg kell fizetni.

Evéken át büszkén dicsekedünk vele miénk az ország leolcsóbb piaca. S valóban irigyltek minket a debreceni, miskolci, pécsi háziasszonyok. Réti Csabáné, a városi tanács kereskedelmi osztályvezetője szerint is utolértük azokat a városokat, ahol nincs termelői terület, kizárólag vehetik a gyümölcsöt, zöldséget.

Például tölünk. Mert megterem itt, ami kell: a nagyüzemeknél elsősorban a feloldozásra szánt fűszerpaprika, uborka, hasonlók. A növényházban a zöldség (szinte kizárólag megvívó külső hasznosításra), a kisüzemekben, háztáji és kiskertek gazdaságaikban, kiskertekben pedig szinte minden. (Egyebéknél amit megeszünk, 80 százalékból az utóbbi helyekről származik.) Csakhogy a dolog rendkívül összetett. Ahhoz, hogy valami teremjen, nőjön és beérien a vetőtőmegtől, azaporitányagtól kezdve növényvédő szereket át a késziszerszámokig, sok minden kell (nem) már pedig a legjobban indulttal sem lehetne állítani, hogy mindegyik mindig hozzáférhető.

Természetesen még mindig elégedettek azok, akiknek a Marx térre, Szent István térre, vagy a Diófacsi piacra átszállni nem hosszú túra. Azok sem zúgolódnak akik valamilyen iármű révén közvetlen összeköttetésben vannak az említett helyekkel. De egyetlen lakóterem sincsen elkényveztetve. Tárját például szimula hétköznapon negyed 6 és fél 6 között hiába szaladtam be nyitva tartó zöldségkereséssel. A Csil

lag téri ABC elől a Retek utcába áthelyezett kispia volt az egyetlen némi pezsgést mutató hely — jobbára virágot árultak benne. A megfelelő jogokkal felruházott élelmiszerboltok, vegyeskereskedések a kistermelők rohamának megindulása után mindig vidámabb, változatosabb képet nyújtanak, de hát az ideje a kiskertekben is minden kevesebb, ami lesz, az is kevés — erre is várunk kell hát.

A Pál utcai fiúk tört magyarságú törökmez-árusa úgy indokolta csemegeje ár-emelkedését: „hát most drágább, hát most kevesebb”. Nos, ez a zöldségre, gyümölcsre ma úgy igaz: most kevesebb, hát drágább. A városi tanács végrehajtó bizottsága elé került anyagban van egy táblázat: 19 áruféleség piaci (tehát a legolcsóbb) idei átlagárát, és ennek az előző évhez viszonyított százalékos arányát tartalmazza. A majdnem húszból májusban öt, áprilisban csak egy, márciusban négy, februárban három, januárban mindössze két cikk ára nem érte el az elmúlt évi magasságát. Volt olyan, amit nem is mástfél-kétszereséért, de több mint ötszöröséért vettünk meg a tavalyi ösz-szegnek.

És a furcsa az egészben, hogy közben tényleg elégedtek is lehetünk. Na persze, a már lassan közhellyé váló „mihez képest”-elv alapján. Sőt, talán valóban elégedettek is vagyunk. Hiszen ahhoz lassan egészen hozzászoktunk, hogy többet kell menni, nem jön minden helybe (a rókusiak milyen sokáig bírták ABC nélkül, az alsóvárosiak sok-sok bezárt élelmiszerbolt között), és ha akad is néhány lelkes, aki levelet ír, beadványt fogalmaz, telefonál, azért a legtöbben szokszó nélkül betömögközlekednek a jobban ellátott területekre.

A lakótelepek zöldség-gyümölcstellátásáról akartam írni eredetileg. P. Z.-né lemondó hangja, a többiek beletörődő bólogatása, és a kínálat-túra, amit anyaggyűjtés céljából tettem, kicsit elkalandoztatt. És ezenkívül még az az ismerősöm is, aki boldogan ücsögölgött, hogy vasárnap megették a világ legdrágább borsólevését. Sajját termés volt, kezdő kisgazdáknál — benzinből, permethól, ebből-abból körülbelül 280 forintba került a kétszemélyes adag.

Ennél pedig még Miskolcon is olcsóbb

Magyar—egyiptomi tudományos együttműködés

Szekács Imre, a TESCO vezérigazgatója és Fouad Hamdy Abdul Fattah, az Egyiptomi Arab Köztársaság magyarországi nagykövete Budapestten aláírta a magyar—egyiptomi műszaki-tudományos együttműködési megállapodás 1987–88. évre szóló munkaprogramját. Az aláírásnál jelen volt Melega Tibor külkereskedelmi miniszterhelyettes. Az egyezmény — a magyar szakértők kiutaztatása és egyiptomi szakemberek magyarországi továbbképzése révén — hozzájárul a két ország kapcsolatainak további szélesítéséhez. A képzés és szaktanácsadás elsősorban a mezőgazdaság különböző területein, a vasúti és a tömegközlekedésben, az építőanyag-iparban, a gyógy-szeriparban és a munkergazdálkodásban valósul meg.

Panasszal megrakott le-vél jött a minap, egy asz-szony önti elénk minden gondját. Ha csak a magáét öntené, akkor is figyel-nünk kellene rá, de az egész Kormányos utca minden lakójáért szól. Nem úgy, hogy kinevezi magát szó-szólójuknak, csak azt mondja, igen mostoha kör-ülmények között élnek a XX. század végén.

Azt is mondja a level, tavaly földülték már az utcát „gázosítás” címen. Nem szeretem ezt a szót, háborús történelmünk leg-sötétebb lapjai tartoznak hozzá, de megértem azért: arról van most szó, hogy gázt akartak már tavaly bevezetni, szinte minden házba. Megvették a mérge-drága berendezéseket, be-fizették az előlegeket, ösz-szesen hatvanezer forintot dobtak ki az ablakon. Jött a komisz tél, és ők a beszerelt gázvezetékek mellet-ti szeszkályhák vagy olajkályhák melegére szo-rultak. Az év egyik fele már eltelt, de semmi biz-tatást nem tapasztaltak, en-nél fogva félnek, a tavalyi rendszer szerint ismétlődik a tél.

Jól tudom, akárhová akarnak gázt vezetni, min-dennütt baj van, de csöppet se vigasztal. Ha tavalyra ígérték valamit, és nem így-en, hanem súlyos pénze-

A könnyebb is nehéz

Prológus

Együttérzéssel hallgattuk F. L. öntvénytisztítót a szerkesztőségben. Sírva mondta el, hogy három évig — amíg egészséges volt — kellett a Szegedi Vas- és Fémöntődében, a gyomor-érgése óta pedig kivert kutyára az orvosi javaslat ellenére sem akariák könnyebb munkakörbe helyezni. És ha nem tetszik, akár el is mehet.

1.

Túl azon, hogy felsejlett előttünk egy fantomkapitalista képe, jogtalanságot, méltánytalanságot sejtettünk az eset mögött. Ebben az szmt. néhány munkatársa is megerősített bennünket, legalábbis a tendenciát illetően. A gyárak ugyanis mind jobban szabadulnának a csökkent munkaképességű dolgozóktól. Még annak ellenére is, hogy a betegségek egy része munkaköri ártalomnak tekinthető.

Az szmt-ben jogi tanácsot is kértünk. Kiderült, F. L. betegsége nem minősíthető munkaköri ártalomnak. Az öntvénytisztító üzemen történik ugyan kigőzölés, de a veszélyessége nem nagy. F. L. viszont kérheti — az orvosi vélemények birtokában — könnyebb munkakörbe helyezését. Az utára nem tehetjük ki. Azzal viszont számolnia kell, hogy más beosztásban a keresete csökken.

Nem túl rózsás kilátások, de legalább betartsák a jog-szabályokat az öntődében — így summáztuk a fentiek-et Dudas József nével, a megyei társadalombiztosítási tanács elnökével, aki elkísért bennünket F. L. munkahelyére.

2.

Nemi értelenség fogadott bennünket, mi most miért zaklatjuk az igazgatót, az szb-titkárt, F. L. nevére felkaptak a fejüket.

— Börtönviselt emberről van szó, jelenleg is rendőri felügyelet alatt áll — kezdte Papp József, a szakszervezeti bizottság titkára.

— Bennünket nem F. L. előlelete érdekel. Mit tudnak az ügyéről?

— Hozzánk nem fordult kérelemmel, igaz, nem is szakszervezeti tag. Ennek ellenére nem utasítottuk volna el, ha panasszal él. Azt hallottuk, hogy talán négy héti beteg volt, de hát ilyen-mi akárkivel előfordulhat.

— F. L. azt állítja, itt lett beteg önkényl.

— Ezt akárki mondhatja.

— De hiszen, amikor három évvel ezelőtt felvettük, az alkalmassági vizsgálaton megfelelt.

Közben az szb-titkár le-szól telefonon az öntvény-tisztítóba. Megtudjuk, F. L.-t a művezetője könnyebb munkakörbe helyezte. Két napig volt darukezelő, de mert vizsgálat nem rendel-kezett, beosztották rámolo-nak. Mint kiderült, itt ugyanolyan körülmények vannak, mint F. L. korábbi munkahelyén, a csizoló-ban. Hőség, por, szilikózis-veszély.

Baka Ernő igazgató is bekapcsolódik a társalgás-ba:

— Nálunk nagyon kevés rehabilitációs lehetőség van. F. L. ügyében hozzánk senki nem fordult. A társadalombiztosítási igazgató-ság, de egyetlen egészség-ügyi szerv sem jelezte a problémát. Különböző tudja, mi a véleményem F. L.-ről? Intrikus, agresszív ember.

— A munkájával elége-dettek?

— Lényegében igen. Bár az utóbbi időben összesze-dett két igazolatlan hiány-zást. (Köztudomású, hogy italogtat.) Engem többször felkeresett. Kért, segítsék neki, hogy mentés fel a rendőri felügyelet alól. Más-kor azt pedzette, csoportve-zető szeretne lenni. Marad-jon meg a mi jogunk, hogy kit nevezünk ki ebbe a pozícióba. Nem túl régen át-szervezések miatt egy má-sik műszakba került. Itt viszont legalább ezer forint-tal kevesebb lett volna a keresete. Addig járt a nya-kunkra, míg megadtuk neki. Visszatérve még a könnyebb munkakörre. Igen népes a mi tőzrszardánk, sokan 20-30 éve itt dolgoz-nak. Csodálkozik, ha őket részesítjük előnyben?

3.

Öntődei hőség, zaj, por. F. L. a már említett rámoló munkakörben. Az rögtön kiderül, nem gyomorérgése-s, nem a tüdőbetegség fe-lé kacsingató embernek való. F. L. kétségbeesetten magyarázza, hogy két na-pig volt darukezelő, ami lényegesen könnyebb mun-ka.

— De hát ahhoz vizsga kellene.

— Igaz, de azt sem akar-ják, hogy letegyem.

Megszólítjuk az egyik kollégáját.

— Mi a véleménye F. L.-ről?

— Beképzelt, összeférhe-tetlen. Szeret csavarogni munka közben. Kapkod és mindnen lében kanál.

Majd bekopogunk az üzemrvisi rendelőbe. Orvos nincs — a közelmúlt-ban meghalt. Az asszisz-tensnó készséges. Előveszi F. L. egészségügyi lapját. Mellékeltet egy orvosi igazo-lás, rajta: munkaköri könnyítés javasolt. Semmi egyéb. A leleteit, a többi szakvélemény dokumentu-mait F. L. nem adta le. Igaz, újra csak július 27-én lesz üzemrvis. Az asszisz-tensnó kérte F. L.-t, majd akkor jelentkezzen a ren-delőben, aki sértődötten távo-zott.

4.

— De hiszen ez az em-ber az ügyintézés legalap-vetőbb kritériumaival sincs tisztában — jegyzi meg Dudas Józsefné. Valóban, úgy tűnik, mintha F. L. ki-kerülte volna a hivatalos csatornákat. Igaz, azok nem mindig képesek villámgyor-san intézkedni. De mint az öntődei kirúccánásunkból kiderült, a hajlandóság megvan bennük.

Miért vonnánk ezt kétség-be? Az elmúlt 14 év alatt senkit nem tették ki az ut-cára. Az igazgató szavai szerint ettől nem kell tartania F. L.-nek sem. A sze-mélyzeti vezető ugyancsak arról győzött meg bennün-ket, hogy próbálják egyen-getni F. L. életét. (A rendőri felügyelet megszüntetése-ért is folyamodtak már.)

Epilógus

F. L. június 17-étől dol-gozik, talán egy hajszállal könnyebb munkakörben, mint korábban. A leendő üzemrvis figyelmébe sze-retréne ajánlani ezt az em-bert. Talán megfigyelés, gyógyszeres kezelés sem ár-tana. Annak tudatában mondjuk ezt, hogy esetleg még most a nagyobb baj — a későbbi leszakaloklás — megelőzhető lenne. Azt hiszem, ennyi figyelmet mindannyiunk megérdemel-ne, még annak árán is, ha rövidebb-hosszabb ideig valóban könnyebb mun-ka körbe kell helyezni valakit. Gondoljuk, ezzel az öntődei vezetés is egyetért.

Bodzsár Erzsébet

A Kormányos utcában

kért, akkor egyszerű adok-vezek alapon már tavaly kötelessége lett volna befe-jezni valakinek a munkát. Üzleti tisztességnek mondja ezt a köznyelv, de egy-ér inkább hiába mondja. Gázunk még van, és pénz-zé csak akkor válik, ha fő-zésre-fűtésre használjuk. Sorba panaszkodik minden vállalatunk, hogy a tönk-rementés ölládkodik a ker-tek alatt, mégse kell neki a pénz?

Kedves asszonyom, föl-hívtam telefonon a gázos-igazgatót. Azt mondta, végeredményben nem is rájuk tartozik az ügy, és ezen fölöttébb elcsodálkoz-tam. Réges-régen valóban úgy volt, hogy minden gáz-os bonyolalom a gázmű-vekre hárult, de ahogy bő-lt a hálózat — négyezer-háromezár kilométernél tartanak már —, egyre inkább nem győzték szusszal, ezért rábízták az egészét az Inlakra. Egyetlen nap haladékosan kért, hogy utána nézhessen a dolognak. Másnapra valóban részle-tes adatokkal szolgált. El-ismerte, hogy jogos a pa-naszunk, joggal molesztál-nak bárkit, és elvileg már tavaly ősszel be lehetett

volna kapcsolni a gázt. At-tól tartok, kicsit se nyu-godnak meg a hír hallatán, hiszen úgy szól a levél, hogy eddig csak ígéreteket és halasztásokat kaptak, ennél fogva a tavalyi be-keapcsolás lehetősége ön-magában is fölháborító le-het. Zavart okozott, hogy úba esik egyik főiskolánk valamelyik létesítménye, és azt eredetileg együtt terveztek meg, noha azóta beigazolódtott, hogy egé-szen mások az igényei ann-ak, eleve magasabb nyo-másra van szüksége, tehát nem is lehet együtt csinál-ni. Az Inlaknak kellene lépnie, jeleznie kéne a bányafölgyelőségek, hogy egyetlen vezetékkel nem oldható meg, kéri tehát a megosztáshoz az enge-délyt. Megígérte az igazga-tó, hogy az ügy gyorsítá-sa érdekében tudnak segí-teni maguk is, és föltétel-nül segítenek is. Nem én mondom, ő üzeni mind-nyájuk megnyugtatóra, hogy az idei télen nem is-métlődhét meg a tavalyi, mire a fűtési szezon elke-ződik, föltétlenül befejezik ezt a munkát is.

Le is tehetném a tollat, profán eszkövel megerősi-

tett ígéretnél többre úgyse számíthattam, és azt meg is kaptam. Azért nem állok meg mégse, mert egy réges-rég fölismert törvény nehezíti a gázvezetést évek óta. Minél több cég élkül-dik közbe, annál nagyobb-bakat kének, és annál jobban megrágulnak a munkák. Amikor szinte kivétel nélkül minden ember gyorsításról álmodik — az ügyek gyorsabb elin-tézéséről —, egyre érthe-tetlenebb az ilyen magatartás. Tudom, el kellett volna mennem az Inlak-hoz is, megkérdeznem őket is, és leírnom, mi minden nehezíti minden munkáju-kat, de nem mentem. Egy-részt azért, mert a gázos-igazgató is fölük kérdezte meg, másrészt azért, mert úgyse magyarázatok kel-lenek ide, hanem határozott intézkedés. Arra, hogy va-lami teljes egy esztendőtt kékis, igen sok példa van ugyan, de mentség egy se lehet. Ha mégis bizonyít-ható lenne, hogy a bonyo-lításnak nevezett lebonyo-lítás csak gubancok árán következhet be, a guban-cokhoz viszont előre soha nem látható idő kell, ak-kor természetesen bocsá-natot kérünk az egész gáz-üzemrvisétől. Egyelőre az igazgató kér bocsánatot, és gyors intézkedést ígér.

Horváth Dezső